

საქართველო ეკონომიკური განვითარების მოდელის ძიებაში

მეთორმეტე გვერდიდან

ჩვენ ვერ შევინარჩუნებთ და ვერ განვაავითარებთ მეცნიერებას, თუ, გარკვეულ ეტაპამდე მაინც, მთავარი დამფინანსებელი არ იქნება სახელმწიფო... რა უნდა იყოს ამოსავალი? „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ ჩამოყალიბდა ხედვა, რომ მთავარი არის სტრუქტურა. სწორედ ამ იდეოლოგიაზე იყო დაფუძნებული ვაუჩერული სისტემა. ამ სისტემის კრაზი გამოჩნდა სწორედ მაშინ, როცა უნივერსიტეტებიდან სწავლის საფასურის გადაუხდელობის გამო 10 000 სტუდენტი გაირიცხა. ამ ფაქტმა ხაზი გაუსვა მოდელის არამართებულობას. ახალგაზრდა მხოლოდ მაშინ უნდა ირიცხებოდეს უნივერსიტეტიდან, თუ ვერ სწავლობს ან თუ რალაც დააშავა.

დღეს უკვე გამოჩნდა ახალი შეხედულებები უმაღლესი სკოლის რეფორმასთან დაკავშირებით... არაერთი კოლეგა ჩემთან საუბარში აფიქსირებს „დვალის პროექტის“ მიმართ კრიტიკულ დამოკიდებულებას, თუმცა მათი უმრავლესობა საჯაროდ ამის თქმას ვერ ბედავს... ყველას უნდა გვახსოვდეს, რომ დუმილით და თავის მოტყუებით დემოკრატია ვერ ავაშენებთ!

დოკუმენტი, რომელიც ცნობილმა ფიზიკოსმა შექმნა, ოფიციალურად დამტკიცებული არ არის. ბატონი დვალის მიერ დაწერილი კონცეფცია ისეთივე მცდარ მოდელზეა აგებული, როგორც იყო ალექსანდრე ლომაიას ხედვა. ლომაიასთვის მთავარი იყო სტრუქტურა, დვალისთვის მთავარია პროფესორი, ანუ მის სქემაში სტრუქტურა საერთოდ არ არსებობს. ნებისმიერი კონცეფციის

დაწერის დროს უნდა იცოდე, რომ უნივერსიტეტი წარმოუდგენელია ორი სუბიექტის – სტუდენტისა და პროფესორის გარეშე. პირდაპირ ვაცხადებ: რაც გააკეთა ლომაიამ, შეიძლება შებრუნებული მეთოდით, ისეთივე „წარმატებით“ დაავიკინოს გია დვალმა.

რაც მთავარია, დვალის კონცეფციაში საერთოდ არ არის განხილული ორი საკითხი: პირველი – უნივერსიტეტების იურიდიული სტატუსი და მეორე – ფინანსური საკითხი. რასაც ეს ადამიანი გვთავაზობს, გახლავთ საკმაოდ ძვირი მოდელი. ის კარგად არის აპრობირებული ამერიკაში, მაგრამ ამერიკული საგანმანათლებლო სისტემის გადმოტანა საქართველოში, პრაქტიკულად, შეუძლებელია. დამისახელებთ, რამდენი მეცენატი ვიცით ივანიშვილის გარდა, რომე-

ლიც კულტურას და განათლებას ეხმარება? მე ასეთი, სამწუხაროდ, არ მახსენდება...“ — განაცხადა ლალო პაპავამ.

კიდევ სხვა მრავალ მნიშვნელოვან კითხვაზე გასცა ამომწურავი პასუხი პროფესორმა ლალო პაპავამ, რომელმაც თავის მხრივ მაღლობა გადაუხადა სტრუქტურებს, რომლებმაც საუნივერსიტეტო საზოგადოებასთან შეხვედრის ორგანიზება ითავეს. ეს იყო მაისში დაგეგმილი ღონისძიება, რომელიც ობიექტური მიზეზების გამო ცოტა მოგვიანებით გაიმართა. მაშინ, ჯერ კიდევ არ იყო საუბარი თსუ-ის რექტორის არჩევნებზე. ინფორმაციული ლექციების წაკითხვისთვის, სტრუქტურა საინიციატივო ჯგუფის ხელმძღვანელმა მიხეილ გაბელაიამ, სტრუქტურების სახელით, დიდი მაღლობა გადაუხადა

პროფესორს, რომლის ექსპერტული მოსაზრებების მოსმენითაც თსუ-ის სტრუქტურა დიდი წაწილი მუდამ დაინტერესებულია. მსმენელთა უმეტესობას ეკონომიკის პროფილით მის მაღალკვალიფიციურობაში ეჭვი არ ეპარება. ცნობისთვის: ლალო პაპავა 1994 წლიდან 2000 წლამდე, როგორც ეკონომიკის მინისტრი, აქტიურად მონაწილეობდა ფულის რეფორმის, პურის ბაზრის სრული ლიბერალიზაციის, ინსტიტუციური გარდაქმნებისა და სხვა მნიშვნელოვან სამთავრობო პროგრამებში. როგორც საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური გუნდის წევრი, ბატონი ლალო გახლდათ საერთაშორისო სავალუტო ფონდისა და მსოფლიო ბანკის მისიებთან მოლაპარაკებების ერთერთი მთავარი მონაწილე.

